

POSTANOWIENIE

K., dnia 18-10-2022 r.

Sąd Rejonowy w Koninie I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodnicząca sędzia Magdalena Bartłomiejczak

po rozpoznaniu w dniu 18-10-2022 r. w Koninie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku H. K.

przy udziale I. D., J. W., W. W.

o dział spadku i podział majątku

POSTANAWIA

- ustalić, że w skład majątku wspólnego B. W. i H. W. wchodziło prawo własności nieruchomości:
 - oznaczonej numerem (...) położonej w miejscowości Ś. gm. K. o powierzchni 0,2500 ha,
 - oznaczonej numerem (...) położonej w miejscowości Ś. gm. K. o powierzchni 0,0700 ha,
 - oznaczonej numerem (...) położonej w miejscowości Ś. gm. K. o powierzchni 0,1000 ha
 - oznaczonej numerem (...) położonej w miejscowości Ż. gm. K. o powierzchni 0,5500 ha,dla których nie jest prowadzona księga wieczysta ani zbiór dokumentów,
- ustalić, że udziały ww. małżonków w majątku wspólnym były równe,
- ustalić, że w skład spadku po B. W., H. W. i M. W. wchodzi nieruchomości wymienione w punkcie 1 postanowienia,
- dokonać podziału majątku B. W. i H. W. oraz działu spadku po B. W., H. W. i M. W. w ten sposób, że prawo własności nieruchomości opisanych w punkcie 1 postanowienia przyznać wnioskodawczyni H. K.,
- tytułem wyrównania udziałów w spadku zasądzić od wnioskodawcy H. K. rzecz syndyka masy upadłości uczestnika W. W. spłatę w kwocie 4.800 zł (cztery tysiące osiemset złotych) płatną w terminie 2 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie na wypadek uchybienia w terminie płatności,
- powyższego podziału majątku i działu spadku dokonać bez spłat na rzecz uczestników I. D. i J. W.
- kosztami postępowania obciążyć wnioskodawcę i uczestników w zakresie dotychczas poniesionym,
- odstąpić od obciążania wnioskodawczyni i uczestników nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

sędzia Magdalena Bartłomiejczak

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni H. K. wystąpiła z wnioskiem o podział majątku wspólnego B. W. i H. W. oraz dział spadku po B. W., H. W. i M. W. w skład którego wchodziły gospodarstwo rolne położone w obrębach Ż. i Ś. gm. K., składające się z działek gruntu oznaczonych w ewidencji gruntów numerami (...), (...), (...), (...) poprzez przyznanie wnioskodawczyni prawa własności działek nr (...), a uczestnikowi W. W. działki nr (...) bez dokonywania spłat na rzecz uczestników I. D. i J. W.. W końcowym stanowisku wnioskodawczyni wniosła o obniżenie spłaty i rozłożenie jej na raty.

Uczestnicy I. D. i J. W. poparli wniosek i zrzekli się spłat z tytułu podziału majątku i działu spadku.

Uczestnik W. W. nie wyraził zgody na przyznanie mu prawa własności działki (...) i domagał się zasądzenia spłaty.

Sąd ustalił, co następuje:

B. W. i H. W. byli małżeństwem, w którym obowiązywała wspólność majątkowa małżeńska.

(bezsporne)

Do wspólności majątkowej małżeńskiej nabyli z dniem 4 listopada 1971 w drodze uwłaszczenia prawo własności nieruchomości położonej w miejscowości Ś. gm. K. oznaczonych numerami ewidencyjnymi (...) oraz w miejscowości Ż. gm. K. o numerze ewidencyjnym (...). Na działce położonej w miejscowości Ś. małżonkowie posiadali drewniano-gliniany dom, w którym mieszkali do śmierci. Działka (...) położona w Ś. została podzielona na dwie działki geodezyjne (...) i (...). Dnia 15 maja 1991 r. małżonkowie sprzedali Skarbowi Państwa działkę nr (...). Własność działki (...) pozostała przy małżonkach. Obecnie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy K. działka ta jest zaliczana do terenów potencjalnego zagrożenia powodzią. Z kolei działki nr (...) położone są na terenie zalewowym (tzw. międzywale) w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania zaliczone są do terenów bezpośredniego zagrożenia powodzią, a działka (...) dodatkowo znajduje się w obszarze meandrującego zakola rzeki.

(dowód: akt własności ziemi PG.ON. (...) k. 10, akt własności ziemi PG.ON. (...) k. 23, wypisy i wyrisy k. 12-18, akt notarialny z dnia 15 maja 1991 r. k. 38-39, wykaz zmian danych ewidencyjnych k. 50, opinia biegłego Z. B. k. 103-143)

W dniu 15 grudnia 1996 r. zmarł B. W.. Spadek po nim nabyli z mocy ustawy żona H. W. w 1/4 części oraz dzieci: H. K., I. D., M. W., J. W. i W. W. po 3/20 części każde z dzieci.

W dniu 30 stycznia 2002 r. zmarła H. W., a spadek po niej nabyły dzieci H. K., I. D., M. W., J. W. i W. W. w 1/5 części każde z nich.

W dniu 26 sierpnia 2009 r. zmarł M. W., a spadek po nim nabyło na podstawie ustawy rodzeństwo H. K., I. D., J. W. i W. W. po 1/4 części.

(dowód: postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku w sprawie I Ns 481/20 k. 9-9v)

W skład spadku po ww. spadkodawcach wchodziło gospodarstwo rolne położone w miejscowościach Ś. i Ż. gm. K. o łącznej powierzchni 0,97 ha składające się z następujących działek gruntu:

- (...) o powierzchni 0,2500ha stanowiącej grunty orne,
- (...) o powierzchni 0,0700 ha stanowiącej łąki,
- (...) o powierzchni 0,5500 ha stanowiącej po części łąki a po części nieużytki,

oraz działka siedliskowa zabudowana budynkiem mieszkalno-gospodarczym oznaczona numerem (...) o powierzchni 0,1000ha.

(bezsporne)

W domu w spadkowym gospodarstwie pozostała H. K., opiekując się rodzicami. Ojciec zainteresowanych chorował przez około rok przed śmiercią i wymagał pomocy w codziennym funkcjonowaniu i leczeniu. Natomiast matka zainteresowanych chorowała na stwardnienie rozsiane, była osobą leżącą, wymagała ubrania, umycia, przewinięcia, nakarmienia. Pomocy udzielali jej H. K., I. D. i J. W.. Oni też zapewniali jej dowóz na wizyty lekarskie.

Spadkodawca M. W. był dotknięty alkoholizmem, utrzymywała go siostra H. K..

Dom, w którym mieszkali spadkodawcy i wnioskodawczynie z rodziną był drewniany, bez fundamentów, bez łazienki, składał się z dwóch pokoi i kuchni, ogrzewany był z kuchni węglowej.

Po śmierci rodziców i brata M. na działce siedliskowej wnioskodawczynie z mężem wybudowała nowy dom. W całości budowę sfinansowała wnioskodawczynie z rodziną. Zamieszkała tam ok. 2015 r.

(dowód: zeznania wnioskodawczynie k. 96-96v, zeznania uczestniczki I. D. k 96v, zeznania uczestnika J. W. k. 96v, zeznania uczestnika W. W. k. 96v-97)

Spadkowe nieruchomości, według ich stanu z daty otwarcia spadku po ostatnim spadkodawcy, a cen z chwili obecnej warte są łącznie 19.200 zł

(dowód: opinia biegłego Z. B. k. 103-143)

W spadkowym gospodarstwie dotychczas mieszka H. K., pozostali spadkobiercy mieszkają poza siedliskiem.

(bezsporne)

Postanowieniem z dnia 7 lutego 2022 r. Sąd Rejonowy P. w P. ogłosił upadłość uczestnika W. W. i wyznaczył syndyka w osobie M. D..

(dowód: postanowienie w sprawie XI GU 1092/21 k. 190)

Sąd dał wiarę dokumentom, na podstawie których poczyniono ustalenia faktyczne w niniejszej sprawie. Autentyczności i mocy dowodowej tych dokumentów nie kwestionowały strony, a i Sąd działając z urzędu nie znalazł podstaw, by to czynić.

Za wiarygodne Sąd uznał również zeznania zarówno wnioskodawczynie, jak i wszystkich uczestników, albowiem były one ze sobą zgodne.

Jako wiarygodną Sąd ocenił również opinię biegłego z szacowania nieruchomości, albowiem została ona sporządzona w sposób rzetelny, jest jasna, zrozumiała i konkretna. Na żądanie uczestnika W. W. biegły sporządził dwie opinie uzupełniające, w których w ocenie Sądu rozwiął wszelkie wątpliwości dotyczące wyceny nieruchomości.

Sąd zważył, co następuje:

Spadkowe nieruchomości wchodziły w skład wspólnego majątku małżonków B. i H. W..

Wobec braku jakiegokolwiek sporu co do tej okoliczności, Sąd ustalił, że udziały małżonków we wspólnym majątku były wspólne.

Zgodnie z treścią art. 922 kc prawa i obowiązki majątkowe zmarłego (spadek) z chwilą jego śmierci przechodzą na jedną lub kilka osób.

Majątek wspólny małżonków oraz majątek spadkowy po rodzicach i bracie zainteresowanych stanowiło gospodarstwo rolne opisane powyżej. Skład spadku po spadkodawcach nie był sporny. Co do zasady zgodny był również wnioskowany sposób działu spadku.

W myśl art. 1037 kc dział może nastąpić bądź na mocy umowy między wszystkimi spadkobiercami bądź w drodze orzeczenia sądowego na żądanie któregokolwiek ze spadkodawców. Zaś stosownie do brzmienia art. 1070 kc w razie podziału gospodarstwa rolnego, które należy do spadku, stosuje się odpowiednio przepisy o podziale gospodarstw rolnych przy zniesieniu współwłasności.

Zasady rządzące zniesieniem współwłasności gospodarstwa rolnego uregulowane są w art. 213-218 kc.

W myśl art. 213 kc jeżeli fizyczny podział gospodarstwa byłby sprzeczny z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej sąd przyzna gospodarstwo jednemu ze współwłaścicieli.

Dokonując wykładni tego przepisu, stwierdzić należy, że jako pierwszą możliwą formę zniesienia współwłasności gospodarstwa rolnego rozważyć należy jego fizyczny podział. Dopiero gdyby podział taki sprzeczny był z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej sąd powinien rozważać przyznanie gospodarstwa rolnego jednemu ze współwłaścicieli.

W niniejszej sprawie, ani wnioskodawczyni ani uczestnicy ostatecznie nie byli zainteresowani podziałem gospodarstwa, ponieważ żaden z uczestników nie wyraził woli nabycia gospodarstwa w części. Uczestnik W. W. domagał się spłaty, a uczestnicy I. D. i J. W. zrzekli się spłat.

Biorąc powyższe rozważania pod uwagę w szczególności opierając się na opinii rzeczoznawcy majątkowego, Sąd uznał, że wartość spadku podlegająca podziałowi to kwota 19.200 zł zaś wartość udziałów wnioskodawczyni i uczestników to kwota 4.800 zł.

Prawo własności wszystkich spadkowych nieruchomości Sąd przyznał wnioskodawczyni H. K., o czym orzekł w punkcie 4 postanowienia.

W punkcie 5 postanowienia Sąd orzekł o spłacie z tytułu wyrównania udziałów w spadku na rzecz W. W. w kwocie 4.800 zł. Z racji ogłoszenia upadłości uczestnika spłatę zasądzono na rzecz syndyka masy upadłości W. W.. Termin spłaty Sąd ustalił na okres 2 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia, uznając go za wystarczający okres czasu dla zgromadzenia tej kwoty. Sąd nie uwzględnił wniosku wnioskodawczyni o obniżenie spłaty i rozłożenie jej na raty, uznając ze względu na niewielką wysokość spłaty (4.800), wniosek ten za niezasadny.

W punkcie 7 postanowienia Sąd orzekł o braku spłat na rzecz uczestników I. D. i J. W., którzy zrzekli się spłat z tytułu podziału majątku i działu spadku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 kpc uznając, że z uwagi na charakter sprawy o dział spadku brak jest podstaw do odstąpienia od zasady, że każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swym udziałem w sprawie, albowiem postępowanie o dział spadku leżało w interesie wszystkich uczestników.

W punkcie 8 postanowienia Sąd odstąpił od obciążania wnioskodawczyni i uczestników nieuiszczonymi kosztami sądowymi. Podstawą orzeczenia Sądu w tym zakresie stał się art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

sędzia Magdalena Bartłomiejczak